

„NÁPRAVNÝM PROSTRIEDKOM NA POSILNENIE DÔVERY V SÚDNICTVE A V PRÁVNOM ŠTÁTE NEMÔŽU BYŤ TAKÉ ZMENY A DOPLNENIA ZÁKONOV, KTORÉ PROTIREČIA MEDZINÁRODNÝM ŠTANDARDOM,“ PÍŠE DR. GERHARD REISSNER, PREDSEDA EURÓPSKEHO ZDRUŽENIA SUDCOV (EAJ) A PRVÝ PODPREDSEDA MEDZINÁRODNÉHO ZDRUŽENIA SUDCOV, MINISTERKE SPRAVODLIVOSTI L. ŽITŇANSKEJ.

Dobrá správa pre slovenských sudcov

Združenie sudcov Slovenska (ZSS) informovalo Európsku asociáciu sudcov (EAJ) o zmene a doplnení zákona o sudcoch ohľadom nominácie a menovania súdnych úradníkov, disciplinárnych procedúr a plátov sudcov. Tieto informácie a niektoré ďalšie správy o najnovšej situácii v súdnictve na Slovensku, ktoré Európske združenie sudcov obdržalo z niekoľkých zdrojov, prediskutovalo plenárne zasadnutie EAJ na Malte 6. mája 2011.

Európske združenie sudcov, ktorému Združenie sudcov Slovenska ešte začiatkom apríla 2011 adresovalo svoju sťažnosť a súčasne ho požiadalo o pomoc, je združením národných sudcovských asociácií z 38 európskych krajín, medzi ktorými je všetkých 27 štátov Európskej únie. Táto asociácia je nezávislá od vlád, politických strán a iných skupín, ktoré majú vplyv na národnej aj nadnárodnej úrovni. Združenie sudcov Slovenska (ZSS) je jej riadnym členom.

Hlavným cieľom EAJ je posilniť a podporovať právny štát, ako aj sudcovskú nezávislosť a nestrannosť, chrániť záujmy súdnictva ako základnú požiadavku súdnej funkcie, garantovať ľudské práva a slobody, ústavné a morálne postavenie súdnictva. Európska asociácia sudcov (EAJ) má pozorovateľský štatút v Rade Európy, v Konzul-

tatívnej rade európskych sudcov aj v Európskej komisii pre efektivnosť justície.

„Existujú obavy, že niektoré smery vývoja na Slovensku sú krokom späť, ktoré smerujú k oslabeniu súdnictva, a takto bude narušená rovnováha mocenských zložiek. Nápravným prostriedkom na posilnenie dôvery v súdnictve a v právnom štáte nemôžu byť také zmeny a doplnenia zákonov, ktoré protirečia medzinárodným štandardom. Táto náprava sa má skôr zakladať na nástrojoch, ktoré garantujú transparentnosť všetkých procedúr vrátane celej administratívy súdnictva, a ktoré budú úspešne bojovať proti zneužitiu existujúcich zákonných predpisov.“

EAJ vykoná podrobnú analýzu právnych zmien a bude sledovať ďalší vývoj. Ak si to slovenské orgány že-

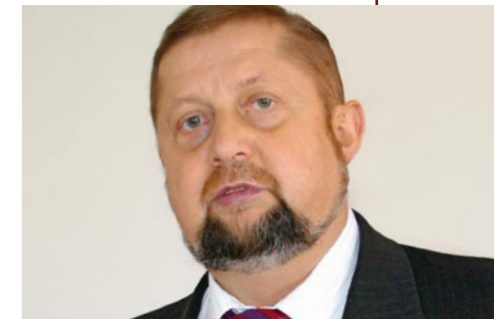
lajú, EAJ je pripravené vstúpiť do dialógu. Môžeme vám odovzdať aj svoje dlhoročné skúsenosti v riešení problémov v súdnictve v rôznych krajinách vo svete,“ píše Dr. Gerhard Reissner, predseda Európskeho združenia sudcov (EAJ) a prvý podpredseda Medzinárodného združenia sudcov, v listoch, ktoré poslal v máji 2011 Štefanovi Harabinovi, predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Dane Bystrianskej, predsedníčke Združenia sudcov Slovenska, a Lucii Žitňanskej, ministerke spravodlivosti SR.

Ako sme sa ďalej dozvedeli, v septembri by už mala byť známa analýza EAJ na najnovšie pomery v slovenskej justícii, ktoré ovplyvňujú nedávno prijaté vládne novely zákonov o sudcoch a súdoch.

„Plnil by pokyny do bodky...“

Daniela Lipšiča, ministra vnútra SR, a sudcu Petera Paludu, neúspešný kandidát strany SaS na predsedu Národného bezpečnostného úradu, spochybňujú bezpečnostnú previerku Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu SR. Dôvodom majú byť údajné kontakty Š. Harabina s Bakim Sadikim, drogovým dilerom, a údajne dôverný vzťah k predstaviteľom podsvetia...

■ Pán Harabin, ako to komentujete?

Opäť ide o mediálnu hru. Nechcem sa vyjadrovať k politike, pán Paluda je samostatná osobitá persóna, ktorá nie je odborníkom na otázky bezpečnosti štátu. Podľa môjho názoru je iba dôverným priateľom ministra vnútra, to je hlavná jeho kvalifikácia a plnil by jeho pokyny do bodky. Preto je to ideálny kandidát na akýkoľvek post.

■ Čo si myslíte o súčasnom odvolávaní predsedov súdov?

Je to neústavný krok. Ministerka Žitňanská odštartovala politické čistky v súdnictve, na ktoré som už upozorňo-

val v auguste 2010. Nuž účel v tomto prípade svätí prostriedky. Najskôr urobili účelové zmeny v legislatíve, aby mohli začať proces politických nominácií v súdnictve. Som smutný, že sa takto zneužíva moc ministerky na zásahy do súdnictva. Všetci sudcovia vyhrali výberové konania, ktoré nikto nespochybnil, a boli podľa pravidiel, ktoré zaviedla pani Žitňanská, inštalovaní na päť rokov. Odvolala predsedov súdov, kde boli najlepšie výsledky čo sa týka rýchlosti súdneho konania - na krajských súdoch v Prešove a v Banskej Bystrici. Stratu politickej dôvery ministerky ako dôvod na odvolanie predsedu súdu zákon nepozná. Je to právny a odborný

nezmysel. Pritom politická úderka už čaká na trafiky, stačí si zobrať zoznam tzv. kritikov, ktorých chce ministerka Žitňanská politicky dosadiť na uvoľnené posty. Ale vrátim sa k tým urážkam na adresu sudcov. Napríklad poverený predseda prešovského krajského súdu Igor Burger dokonca súd zakladal a spokojní s jeho výkonomi boli všetci doterajší ministri spravodlivosti od vzniku Slovenskej republiky. Toto si nezaslúžil. Nastane chaos, na ktorý doplatia účastníci konania, teda občania tohto štátu.

STANOVISKO ZDRUŽENIA SUDCOV SLOVENSKA K ODVOLANIU PREDSEDOV SÚDOV MINISTERKOU SPRAVODLIVOSTI

Odvolanie 14 predsedov súdov ministerkou spravodlivosti v jeden deň (10.5.2011) vzbudzuje dôvodnú obavu, že sa tak nestalo na základe ňou uvádzaných dôvodov. Ministerka spravodlivosti uviedla, že ju k odvolaniu predsedov súdov viedli tri dôvody - výkonnosť súdov, dodržiavanie princípu náhodného výberu pridelovaných vecí a dôveryhodnosť.

Výkonnosť súdov nie je upravená v zákonom ani podzákonnom predpise. Rozhodovacia činnosť súdov je vysoko intelektuálnou činnosťou, ktorú nie je možné merať len počtom rozhodnutých vecí, a ako jediná nemôže byť hodnotiacim kritériom. Podmienky práce na súdoch má v prvom rade povinnosť zabezpečiť štát. V opačnom prípade nemožno vyvodzovať subjektívnu zodpovednosť predsedov súdov pre počet rozhodnutých vecí. ZSS dlhodobo poukazuje na nedostatočnú vybavenosť súdov SR a nerovnomernú zataženosť. Dodržiavanie princípu náhodného výberu a dôveryhodnosť sú na individuálnom posúdení ministra spravodlivosti.

Súčasný znenie zákona o súdoch a sudcoch, účinné od 1. 5. 2011, umožňuje výkonnej moci odvolať predsedov

súdov bez uvedenia dôvodov a bez prerokovania v Súdnej rade SR. Proti rozhodnutiu ministra spravodlivosti o odvolaní predsedov súdov nie sú prípustné opravné prostriedky a rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom.

Združenie sudcov Slovenska dlhodobo podporuje systémové riešenia, aby o všetkých otázkach týkajúcich sa súdnictva rozhodovala nezávislá súdna moc tak, ako to predpokladajú medzinárodné dokumenty pre oblasť súdnictva. Hromadné odvolávanie predsedov súdov neprispieje k včasnému zabezpečeniu práva na súdnu ochranu.

JUDr. Dana Bystrianská, prezidentka Združenia sudcov Slovenska (11. mája 2011)